

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 2. Solvitur principalis Objectio & proponuntur aliorum
Explicationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

ad naturam distinguenda est; quod vera sit
de creatis, quia in creatis nihil producit sub-
stantialiter & terminabiliter à substantia, nisi
natura. Nec inde sequetur, quod verbum im-
mediate non procedat in similitudinem naturæ,
quod verbum sit intellectio personata; suf-
ficere enim quod in quo producit, & quo pri-
mo terminatur, sit in similitudinem naturæ;
quia est de linea intellectio.

Sed hic urgetur auctoritas Joannis Theolo-
gici Flor. Sess. 18. & 19. sed illic non plus vult
Joannes Theologus, quam quod natura exigi-
ta etiam substantiæ Spiritus S. concurrat
et principium communicativum, hoc est exi-
gens communicari.

Ad instantiam hanc tertiam, etiam fultam
hac auctoritate sic aliter, responderi potest.
Transseat quod producat Spiritus S. ut hypo-
stasis divina, transeat quod hypostasis imme-
diatus ordinetur ad naturam; inde non seque-
tur fore jam Spiritum S. Filium: Quia in eo, in
quo producit, non est in similitudinem natu-
ræ, quæ est intellectio.

Punctum Difficulta- tis 2.

*Obiicitur principalis Obiectio, & proponuntur
aliorum Explicationes.*

Dicitur 3. Natura divina non minus est in-
tellectio, quam volitio: Ergo cum Filius
in eo, in quo producit sit de linea non nisi in-
tellectionis, non erit in similitudinem naturæ;
quia ipsa natura, est etiam volitio.

Hæc obiectio ut solvatur, decidenda venit
quæstio. *An intellectio & volitio distinguantur
virtualiter*: Si enim non distinguantur
virtualiter; æque etiam volitioni atque intel-
lectioni competet esse naturam: Attigimus hoc
punctum discurrendo de hac propositione, in-
tellectus generat, diximusque attendendo ad
verba PP. ex quibus illic argum. procedebat,
quas examinare unicum erat intentum, quod
non ita clarè colligatur. Sed nunc de ipso ob-
iecto, quantum quidem conformiter ad tuen-
dam præsentem rationem dicendum sit, discu-
tenda venit.

RATIO 1. est ponendæ talis distinctionis:
Quia non potest melius ostendi; cur processio
sua sit generatio, quam hæc, quia Filius in eo
in quo producit, est de linea intellectio, &
ipsa autem natura divina, est intellectio: Sed
composita distinctione virtuali inter intellectio-
nem, & volitionem, non poterit hæc, defendi
ratiō: Quod ipsum prob. quia illa natura nemi-
recogitante, non minus erit intellectio, quam
volitio: Ergo si Filius est in similitudinem na-
turæ, deberet esse in eo, in quo producit, &

de linea intellectio, & de linea volitionis,
quod falsum est. Hoc ipsum sic aliter declara-
tur, quia duo tantum essent modi defendendi
hanc rationem. Primus, quo utitur Quiros d.
15. à n. 163. Quia Filius, ut realiter distinctus à
suo principio producente, est similitudo produ-
ctæ illius speciali ratione: Sed hoc non subsistit;
quia similitudo dicit convenientiam ab utrinque;
quæ autem hic convenientia, si Filius dicit non-
nisi intellectio, productam; natura autem
etiam volitionem? Secundus modus est, quem
etiam, supra adhibuimus ad evitandas phrasès
PP. quia scilicet simile est brutum homini ra-
tione animalitatis, & non ratione rationalitatis,
quamvis hæc duo sint indistincta virtualiter; ita
etiam quod possit esse Filius in similitudinem
intellectionis, & non volitionis; licet hæc in-
ter se virtualiter non distinguantur: sed ad de-
fensionem præsentis rationis, id non conducit;
Si enim natura est simul etiam volitio, & Filius
est in similitudinem naturæ, deberet etiam esse
in similitudinem volitionis; ad eum modum,
quo si brutum in natura esset simile homini, de-
beret esse simile, etiam rationalitati. Deinde
brutum est simile homini ratione connotato-
rum extrinsecorum; neque enim ratione recti,
est simile; Filius autem debet dicere similitudi-
nem in ipso recto, in ipsa natura; rectum autem
diceret & intellectio, & volitio. Et sic
ut ad Filiationem creatam non sufficit similitu-
do præcisè ratione connotatorum; ita nec suffi-
cit ad filiationem increatam.

RATIO 2. est, quia ubi reperiuntur similia
prædicata, his: Natura communicatur, Pater-
nitas non communicatur, illic reperitur distin-
ctio virtualis; sed in præsentia talia prædicata re-
periuntur, quia producta intellectio passiva,
seu verbo, hoc ipso est processio in similitudi-
nem naturæ, & producta amore passivo, seu Spi-
ritu S. non est processio in similitudinem natu-
ræ; Item Filius hoc ipso quia est in similitudi-
nem intellectio, est in similitudinem naturæ,
& Spiritus S. hoc ipso, quia est in similitudinem
amoris, non est in similitudinem naturæ, &c.
Ergo habentur prædicata similia huic, natu-
ra communicatur, Paternitas non communi-
catur.

RATIO 3. est, quia argum. in oppositum non
convincunt; ex alia parte ad defensionem al-
latæ rationis, est hoc necessarium. *Ad solven-
das rationes*

NOTO 1. Quod ad salvandas locutiones PP.
sufficiat ut volitio, & intellectio sit idem reali-
ter, sufficitque ut natura divina sit idem realiter
cum eo, quod sibi complacet in suo cultu, &c.
sitque radix volitionis.

NOTO 2. Quamvis natura sit perfectio sim-
pliciter simplex, non est necesse, ut omnem per-
fectionem formaliter contineat; neque enim
id

R. P.
MŁOD
NOWSKI
im. de Z.
VI

id deponit illius definitio. Deinde cum perfectum sit id, quod est debitum, cum intellectui non sit debitum spirare, quamvis non spiraret, adhuc poterit intellectio, esse perfectio simpliciter simplex.

NOTO 3. Quomodo salvandum sit: Quod intellectio sit primum principium motus in Divinis? Alii dicunt, quomodo sit radix volitionis? de quo discurrentem consule Arriaga à n. 65. Hoc breviter teneri potest, Primitatem hanc in hoc stare, quod licet intellectio & volitio sint idem realiter, & utraque ab aeterno, nihilominus quod non ideo se Deus intelligat, quia amat, sed quod ideo amet, quia intelligit. Et licet radix physica, debeat distingui realiter à radicato physico, non tamen radix virtualis: Si autem quæras quæ sit ista radix? & quæ illi conveniant prædicata contradictoria? recurrendum erit ad rationem secundam. Licet item radix virtualis, debeat id facere, quod & realis, non sequitur quod realiter debeat producere, & principiare volitionem; quia id quidem debet præstare radix virtualis, quod & realis, sed salva indistinctione reali, quæ indistinctio non salvaretur, si realiter intellectio, volitionem præcederet, vel produceret; nam hoc utrumque arguit distinctionem realem.

Et sicut inter naturam & paternitatem datur distinctio virtualis in ordine ad communicari & non communicari; non tamen ad omnia prædicata; ita & in præsentia dabitur in ordine ad hæc prædicata, quæ requiruntur ad salvandam processionem verbi, non tamen ad alia.

Ex quo colliges, neque illam dandam in aliis prædicatis absolutis, quia ad nullum defendendum mysterium, id est necessarium.

Neque verò si ponatur hæc distinctio, dabitur major identitas in creatis, quam in increatis; nam nusquam in creatis intellectio & volitio identificantur realiter; quanquam sicut negata distinctio virtuali inter animalitatem, & rationalitatem, ad defensionem mysterii conceditur illa, inter naturam & paternitatem; ita & in præsentia.

Explicationes aliorum.

EXPLICAT I. Bonav. &c. Verbum dici genitum, quia procedit per modum naturæ, non autem Spiritum Sanctum, quia hic procedit per modum voluntatis. Hæc explicatio nisi cum nostra coincidat.

NON SATISFACIT. Tum, quia de hoc ipso quaeritur, cur Filius procedat per naturam? Tum, quia illa ipsa volitio est natura Divina, cur ergo procedere per illam, non erit procedere per naturam? Tum, quia *ly procedere per naturam* quid est? Si importat procedere per determinationem ad unum, etiam datur determinatio ad

producendum Spiritum Sanctum; Si importet procedere ex inclinatione & fecunditate naturæ; competit id etiam Spiritui S. Si *ly per modum naturæ* importat procedere non supposita alia operatione substantiali, unde de hoc, quod tale procedere importet filiationem?

EXPLICAT 2. Cajet. &c. Ideo secundam personam esse Filium; quia procedit per intellectum, adeoque est Verbum; Omne autem Verbum dicit similitudinem. Addit Perez de Trin. d. 3. n. 69. Intentionalem similitudinem solam non sufficere ad Filiationem, sed sufficere cum identitate in natura. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT, quia jam est impugnata. Deinde sola identitas in natura, non sufficit ad filiationem, similitudo intentionalis non est etiam differentialiter Filiatio, quomodo ergo utrumque conjunctum constituet Filiationem? ad eum modum, quo si animalitas differentialiter non constituit hominem, nec etiam rationalitas, quomodo juncta constituit?

EXPLICAT 3. Vasquez cum Rosner. Ideo secundam personam esse Filium, quia est imago Patris ad præsentandum expressa. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum, quia nomine imaginis in re ipsa, & seclusa vi vocis, vel venit identitas in natura? & hæc competit etiam Spiritui S. vel nomine imaginis venit expressio intentionalis? & hæc jam impugnata: quæ autem est tertia? Tum, quia in creatis, quod Filius sit imago Patris, non aliunde habetur, quam quod sit ab illo productus, & habeat similem naturam; hoc autem totum competit etiam Spiritui S. unde semper restabit inquirere, (nisi velis recurrere ad nostram sententiam) quid sit illa proprietas nata representare, & quidem constituendo in ratione Filii? Tum, quia concedimus quidem esse Filium imaginem Patris, sed non nisi secundum explicationem à nobis positam.

EXPLICAT 4. Zuniga, & Hurt. apud Perez; Ideo secundam personam esse Filium, quia accipit naturam fecundam, cum virtute illam communicandi alteri, hoc est Spiritui Sancto.

NON SATISFACIT. Tum, quia præter formalitatem spirantis, habet etiam formalitatem Filii, Verbum, & quidem condistinctam; quia illa prior est communis; ratio Filii non est communis; Ergo apparet quod in ratione Filii, non constituatur vi illa producendi, utpote condistincta. Tum, quia prius est esse in ordine ad se, quam in ordine ad aliud; Esse autem Filium, est esse in ordine ad se; Ergo in hoc ordine, non constituetur per esse ad aliud. Tum, quia nunquam communis apprehensio, ideo Paulum dicit esse filium Petri, quia potest generare alium. Tum, quia quamvis concedant DD. quod si Spiritus S. non procederet à Filio, non

non distingueretur ab illo; tamen non dicunt, tunc secundam personam non fore Filium; ergo apparet quod filiatio, non sit desumenda ex processione. Tum quia vel ad rationem filii spectat accipere naturam cum vi communicandi eodem modo, quo eam habet Pater vel diverso modo? Si eodem, ergo secunda persona non est Filius: Non enim habet vim generandi: Si diverso modo, quid ille faciet ad hoc, ut dicatur generari? Tum quia quamvis de ratione naturæ, sit esse principium operandi, id verum est de operatione, quæ vitæ exercitium; quod convenit etiam Spiritui S. sed non de operatione productiva personaliter, convenietque in modo essendi, & operandi vitaliter, sed non in modo producendi personaliter.

DIFFICULTAS IV.

De Connexione inter procedere, & distingui.

Particularius titulum sic alii proponunt: An si per impossibile Spiritus S. non procederet à Filio, distingueretur à Filio?

PRÆMITTO 1. Quis sit sensus Auctorum in hac materia? Negant distinguendum, S. Thom. apud Thomistæ, Suar. Vasq. Valen. Ruiz, Grinad. Amicus d. 27. Arria. d. 53. f. 4. Oppositum sentit Scotus, Aureolus, Henricus, Bocconius, Lichetus, Rubio, Greg. Gabriel, Palacios, Faventius, & Pontius d. 10. n. 24.

PRÆMITTO 2. Quod sit suppositio impossibilis, ut non procedat Spiritus S. à Filio; Est enim hoc per fidem nostram essentiale Filio.

PRÆMITTO 3. Quomodo sit formanda hæc suppositio, ut non tollat seipsam? Gotfredus quod 147. 4. apud Scotum in 1. d. 11. q. 2. sub initium, ponit, istam suppositionem esse impossibilem tollentem seipsam; ut hoc evadatur; non est tantum in hoc solo, quod Spiritus S. non procedat à Filio; nisi enim ponatur aliquod illius esse, merum non procedere sine ullo addito, fundare non potest realem positivam, de qua hic queritur, distinctionem; nec sufficit ponere, quod si esset Spiritus S. & non esset Filius à quo procederet, distingueretur realiter à Filio, sic enim etiam præcinderetur, filium discurrendi. Rursum, non debet poni manens persona cum omnibus, quæ nunc habet; quia Suppositio tolleretur seipsam: Supponeretur enim omnia habens, quæ nunc, & tamen non habens cum spirandi.

Itaque sic formari suppositio debet, ut eam etiam oppositi formant cum Ruiz hic f. 3. n. 3. si per impossibile Spiritus S. non secundum integram rationem Spiritus S. sed secundum hanc præcise rationem formalem, quæ est procedere à Patre per voluntatem, existeret, similiterque supponatur existere filius, secundum præ-

cisam rationem filii abstractam à ratione spirantis, distinguerentur ne?

DICENDUM 1. Secundum dictam hypothesin distinguendo realiter. Censuratur quidem hæc sententia à Ruiz, & ab aliis non nominatis apud Vasq. & Zumel. sed Vasq. c. 3. docet, non esse censurandam, cui accessit Arriaga, & post illum Amicus n. 60. dicitque contra illam nullum esse apertum Ecclesiæ, aut Concilii testimonium, & alioqui inquit ille, habet graves auctores.

PROBATUR 1. Auctoritate Anselmi, qui de processione Spiritus S. c. 2. Quomodo, inquit, Filius existit de Deo nascendo, & Spiritus S. procedendo, ipsa diversitate nativitatis, & processionis referuntur ad invicem, ut diversi, & alii ab invicem. Ubi ut vides distinctionem non in oppositionem producentis & producti; sed in diversitatem nativitatis & processionis refert. Deinde in fine ait; Filius autem ut interim aliam causam dicam, quoniam nondum constat, quod Spiritus Sanctus de illo sit, & procedat, ideo non est Spiritus Sanctus, nec Spiritus Sanctus est Filius, quia Filius nascendo habet esse de Patre, Spiritus vero S. non nascendo sed procedendo. Et certe nunquid ante definitam processionem etiam à Filio, indistinctas illas personas imaginabatur Ecclesia?

PROBATUR 2. Tum quia implicat contradictionem, duas personas esse, & non esse distinctas realiter; essent enim duæ, & non essent: sed adhuc tunc essent duæ personæ, quod prob. quia vel ponis in illa suppositione personam filii, licet jam aliam & aliter se habentem, vel non ponis? Si non ponis, facis contra debitum suppositionis, ut dictum est, & saltem adstruis distinctionem realem negativam inter personam & negationem alius personæ; si autem ponis etiam filii personam, ergo ponis duas. Tum quia vel supponitur manere, eadem formaliter, licet non realiter filiatio prout illa distinguitur spirationi activæ, vel non supponitur manere eadem? Si supponitur manere, ut voluit Vasq. d. 147. n. 2. Ergo sicut nunc distinguitur realiter etiam filiatione, etiam tunc distingueretur: Si autem non ponis, destrues suppositionem. Tum quia si per impossibile essent distincti duo filii in Divinis, distinguerentur adhuc realiter; Ergo etiam distingueretur tunc Spiritus Sanctus ab illo filio. Tum quia illa tertia persona, vel esset filius replicatus, vel pater replicatus, vel tertium ab utroque distinctum? Non supponitur esse filius replicatus; hoc enim non vult suppositio; & quis dubitat replicatum à seipso, non distingui realiter? Si autem est Pater replicatus, quomodo supponis procedere illum realiter à Patre? Si autem sit aliquid tertium, illud erit distinctum realiter, quod sic prob. Quotiescunque aliqua duo sunt distincta realiter à tertio, etiam inter se distincta sunt realiter, sed illæ duæ personæ essent distinctæ realiter à patre, quia

Z

pro-

R. P.
H. MŁOD
NOWSKI
om. de. Z.
VI